

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie...

KURJER LITIEWSKI

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. Ogłoszenia przyjmują się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p.

WYDAWNICTWA ROK X.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA prospekt 5-to Jerski № 28.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktor przyjmuje od godz. 2—3 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadane za wiersz petiłow w tekście, lub jego miejsce 1 rb. Ogłoszenia na 1-ej stronie za wiersz petiłow lub jego miejsce 60 kop.

Table with 4 columns: W WILNIE, Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ, ZAGRANICĄ, and sub-columns for Rocznie, Półrocz., Kwartał, Miesięcz.

Zmiana adresu 20 kop. Za odwołanie do domu 10 kop. miesięcznie. Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1-go każdego miesiąca.

Teatr Familijny R. Sztremera, ul. Wielka 74. Telef. 18-60.

DZIŚ! Pobyt JEGO CESARSKIEJ MOŚCI w Wilnie 25 września 1914 r. Senacja ostatniej chwili, wspan. obraz fabryki „Rosyjska wstążka”.

KINEMATOGRAF BRONISŁAWA, ul. „LUTNIA”, prospekt 5-to Jerski № 8, telef. 1161.

14, 15 i 16 października 1914 roku. W krwawym wirze (na wielkiej drodze) dramat w 6-ciu częściach.

KINEMATOGRAF „LUX”, pr. 5-to Jerski № 11. Telef. 18-68.

Program biejący od 16-go października. Na wybrzeżu Corrento (widoki). — Jedna treść, utalent. gra art. „Wilcza jama”.

M. PUTWIŃSKA-ŻMUJDZINOWICZ, praprowadziła się na 1-y 5-to Jerski zalek № 4 m. 5.

skiewskiego Zarządu miejskiego do Rady miasta czytamy, co następuje: „Robotnicy, oczekujący na pracę...

Przebieg nad nim siedem wieków. Los rzucił go na kresy — on ponny przetrwania, dumnie stał zawsze przy standardach swoich.

Mały feljeton.

LWÓW.

Lwowski „Dziennik Polski” zamieścił przed paroma dniami następujący feljetonik, świadczący dobrze o przywiązaniu mieszkańców Lwowa do swego starodawnego grodu i jego tradycji.

Przebieg nad nim siedem wieków. Los rzucił go na kresy — on ponny przetrwania, dumnie stał zawsze przy standardach swoich.

A gdy zadzwoniły dzwony katedry na Anioł Pański, to w dźwiękach swoich uroczystych zdawały się nieść przed tron Najwyższego słowa modlitwy Jana Kazimierza...

Teatr polski.

„CO ON ROBI W NOCY?”

Farsa z angielskiego M. Nealle.

Bogaty burżuj londyński, a prztem pan siedzący pod pantoflem swej magnifiki, potrzebujący pieniędzy na jakąś ekstrawagancję „pozadomową” wykrada żonie broszkę wartościową i zastawia w lombardzie...

Co do budowy tego utworu, gdyby nie firma autora i mowa o funtach szterlingach zamiast o frankach możnaby głowę dać, że z teatryku paryskiego farsa ta została importowana.

Wszystkie sposobi ki wywoływała śmiechem, wszystkie efekty galimatiasu scenicznego, wszystkie dowcipy dialogu, tępia brawura, niezliczonego się z żadnymi sensami genre'u paryskiego, który jedynie rozmieszanie widowni ma na celu.

Jak to już po wystawieniu dwóch fars poprzednich zaznaczyłem, naogół grano b. dobrze. Całość szła składnie i żywo. P. Biskupska orzwyjeborna w roli kokoty-spiewaczki oraz p. Dowmunt arcydziełny, jako główny bohater, cieszyli się ogólnym uznaniem i licznie zgromadzonych widzów, na co również także zasłużyli i wszyscy, inni utrzymując tempo i humor.

Informacje i pogłoski.

Dymisja prof. Baudouin de Courtenay. „Dziennik Petrogradzki” dowiaduje się, że profesorowi Baudouin de Courtenay polecono podać się do dymisji.

„Petrograd — Polsce.”

Dn. 13 (26) bm. w Petrogradzie skończono zostało trzydniowe zbieranie pieniędzy, przedmiotów i produktów spożywczych na rzecz ludności Królestwa Polskiego.

Dla urzędników i ich rodzin. Rada ministrów rozpatrywała sprawę, czy urzędnicy i ich rodziny, którzy już raz otrzymali wsparcia i diety przy wysiedleniu ich z miejsc zagrożonych przez nieprzyjaciela i następnie ponownie zagrożone wysiedleniem po swym powrocie, mają prawo do ponownego otrzymania wsparcia i diet.

strów zdecydowała tę sprawę twierdząco.

Trzeźwość.

Główny zarząd podatków miast i skarbowej sprzedaży wódki otrzymał sprawozdanie za wrzesień, z którego widać, że wartość wypitej w wrześniu wódki, wynosząca dawniej setki tysięcy rubli nie przewyższa 10—12 tys. rubli.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze! Ze wszystkich stron Rosji dochodzą nas odgłosy wielkich ofiar czynionych dla Polski, tak ciężko skutkami wojny dotkniętej.

Proszac o umieszczenie tych słów kilku w poczytnym piśmie Pańskim, rzecz przyjął Szanowny Panie Redaktorze wyraży głębokiego szacunku i pozaważania

Kazimierz Bisping.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Kalendarzyk. Dziś, w czwartek — św. Martyniana i Saturnina; według nowego stylu — św. Narcyza, Euzabji, Jutro — św. Wiktora M., Malgorzaty; według nowego stylu — św. Hermanna i Serafiona.

— Temperatura. Dziś, o g. 1 w nocy termometr Reaum. wskazywał +1°.

— Głód parady. Na posiedzeniu Rady miejskiej d. 20 paźdz. (2 list.) będzie rozpatrywana sprawa ustanowienia w mieście Gieldy pracy.

— Usuwanie się radnych. Prezes miejskiej komisji rewizyjnej zawiadomił Zarząd miejski, że niektórzy członkowie komisji zrezygnowali ze swych obowiązków i wobec tego prosi o zastąpienie ich nowymi.

— Mieszkania dla stróżów. Zarząd miejski zwraca usilną uwagę na stan mieszkań dla stróżów domowych. W ciągu ostatniego tygodnia spisano 10 protokołów na właścicieli domów za stan anty-sanitarny mieszkań stróżów-

— Zażycie w miejskiej komisji rewizyjnej. Członkowie miejskiej komisji rewizyjnej radni p. Michał Łukaszczyk i p. Wacław Ryfel d. 13 (26) bm. złożyli na ręce prezydenta miasta następujące oświadczenie:

— Świadczenia proceduralne. Zarząd miejski podaje do wiadomości publicznej, że z dn. 1-go list. w lokalu Zarządu rozpocznie się wydawanie świadectw proceduralnych na 1915 r.

— Sposoby do omięcia taksy. By uniknąć odpowiedzialności za sprzedaż artykułów pierwszorzędnej potrzeby powziętych ustanowionej taksy handlarze uciekają się do rozmaitych sposobów. Między innymi niektórzy właściciele mleczarni zupełnie nie sprzedają mleka na kwarty, lecz tylko na flaszki, które rzekomo mają zawierać w sobie przesyła kwartę i za które biorą po 11 kop.

— Z teatru polskiego. (Komunikat Pohnalnu). Dziś w teatrze polskim na Pohnalnu po raz drugi pikantna farsa z 3 aktach „Co on robi w nocy” z p. Biskupską i Dowmuntem w rolach głównych. Ceny niższe.

— Z „Lutni”. Od dnia dzisiejszego rozpoczyna się sprzedaż biletów na piąte widowisko „Lutni”, które się odbędzie w sobotę dn. 18 (31) października.

Café-Restauracja i Teatr Varieté. Ogród Botaniczny. Restauracja otwarta od godziny 12-iej po południu. Dziś w czwartek, dn. 16 października r. b. Po cenach zniżonych „CO ON ROBI W NOCY”.

TEATR POLSKI NA POHULANCE. Dziś w czwartek, dn. 16 października r. b. Po cenach zniżonych „CO ON ROBI W NOCY”.

OPAL MINERALNY Z ZAGŁĘBIA DONIECKIEGO. Węgiel do kotłów parowych koksujący i niekoksujący i na opał do mieszkań Koks, Antracyt, sól domowa i słońska, poleca: 47500

Aleksiejewskie Kamienowęglowe Towarzystwo, Holowka, gub. Ekateryn., przedstawiciel czasowo w Wilnie, hotel Bristol № 17.

WŁADYSŁAW PREWYSZ-KWINTO, obywatel ziemi Kowieńskiej, zmarł nagłe w Wilnie 13/29 października r. b., w wieku lat 54.

Gielda pracy w Moskwie.

Sprawa organizowania gieldy pracy w Wilnie stoi od dawna w porządku dziennym. Wiele się o tem mówiło i pisało w prasie miejscowej, chociaż myśl o wynajęciu lokalu pod dachem, gdzie robotnicy, poszukujący pracy — zamiast wystawiana lub przesiadywania nad ryszczkami przy ul. Żawalnej — mogliby oczekiwać na pracodawców w warunkach względnie znosznych, myśl ta jest o tyle racjonalna, iż nie wymaga bynajmniej przytaczania jakichś dowodów na jej uzasadnienie.

taki, że dotąd nie posiadamy najmniejszej urzędzonej, nie wymagającej znaczniejszych wydatków Gieldy Pracy.

Na najbliższym posiedzeniu Rady miejskiej sprawa Gieldy Pracy wejdzie znowu pod obrady, ponieważ komisja dla niesienia pomocy pozostającym bez pracy wniosła sprawę tę, jako nagłą. Odnajdujemy jeden z punktów projektu komisji, jako posiadający znaczenie zasadnicze: projektodawcy proponują powierzenie organizowania i kierownictwa Gieldy Pracy specjalnej komisji wykonawczej, złożonej z wyznaczonych z wyboru radnych miejskich.

Wobec aktualności sprawy, pragnę podzielić się z czytelnikami wiadomości o organizacji Moskiewskiej Gieldy Pracy, która niedawno miałam możność zhadac na miejscu.

Myśl stworzenia Gieldy Pracy w Moskwie powstała w latach 1905 — 1906, uskuteczniła zaś została dopiero w lipcu roku 1914, gdy po raz pierwszy wierzono drzewi tej instytucji dla wszystkich poszukujących pracy. Motywy, które przyczyniły się do powstania tej instytucji, były identyczne z wygłaszanymi w Wilnie. W referacie mo-

Table with 4 columns: MIESIĄC, Ilość zaplanowanych robotn. po-tych, Ilość robotników, których trzymali.

Zdaje mi się, że cyfry te są dostatecznie wymowne.

Lokal Gieldy Pracy otwarty jest w zimie od 7 godz. rano do 6 wiecz., latem — od 6 rano do 8 wiecz. W lokalu tym, jak już wspomniałem wyżej, mieści się platny bufet, gdzie za minimalną cenę można otrzymać herbatę, chleb, kiełbasę, śledzia itp.

Chociaż Gielda Pracy jest jeszcze bardzo młoda instytucja, rozwinęła się jednak o tyle szybko, że obecni pracownicy z wielką trudnością podobać mogą włożymy na nich obowiązków i w budżecie na 1915 r. przewidziane są podwójne kredyty na utrzymanie pracowników w celu wprowadzenia dwóch zmian.

Chociaż Gielda Pracy jest jeszcze bardzo młoda instytucja, rozwinęła się jednak o tyle szybko, że obecni pracownicy z wielką trudnością podobać mogą włożymy na nich obowiązków i w budżecie na 1915 r. przewidziane są podwójne kredyty na utrzymanie pracowników w celu wprowadzenia dwóch zmian.

— Otruca spirytusowa denaturowany nie ustaja. Tak, naprzeklad, dn. 14 (27) bm. na stacji Pogotowia ratunkowego przywieziono 4 osoby zatrute spirytusem denaturowanym i polityka.

PROWINCJA.

MIŃSK.

Ø (Przejdny). O Lwojsk. Bawiac czasowo w Mińsku, dowiadziat sie, że klucz Lwojski ma być istotnie zaprzeczony i że faktycznie nabycia zostane pewien bogaty żyd miński, o czym zresztą pisma warszawskie na początku tego lata wspominały. Ponieważ miałem sposobność poznać warunki gospodarze Lwojska, uważam przeto za swój obowiązek zwrócić uwagę ziemiom naszym, że nabycie tego klucza będzie dla każdego człowieka z kapitałem i światnym interesem. Ø ile pożytkiem stosunkowo miejscowe, sądzę, że w tych miastach mińskich znaleźć się mógł nie jeden, który potrzebny na kupno klucza gotówką rozporządza. Jeżeli zresztą jednostce trudno byłoby uruchomić tak znaczny kapitał, to odpowiednio zorganizowanej spóółce przyszłoby to niewątpliwie z całą łatwością. Uważam za obowiązek zwrócić uwagę ziemian naszym na tę sprawę, która, jak zapewnim, żadnego poświęcenia interesów osobistych na rzecz ogółu, nie wymaga, potrzebuje tylko drobnie przedsiębiorczości i otrąźnienia się z apatii.

— Wilkomierz. Organizatorowi i kierownikowi kursów samarytańskich dr. Labonowicz, który bezinteresownie poświęcił swój czas w celu przygotowania pielęgniarek, widzące słuchaczki niniejszym składają serdeczne: Bóg zapłać!

Z Rusi.

+ Z unii na prawosławie. (AP). Arcebiszop Eulogiusz w Zytomierzu dokonał obrzędu przyjęcia na łono Kościoła prawosławnego dwóch niewiekich — Jaworskiego i Nosalskiego.

Z Królestwa.

× Przeciw grabieżcy. (AP). General-gubernator w Wilnie, Warszawę ogłosił, iż względem złoczyńców, winnych grabieży majątku osób, zmuszonych do pozostawiania go bez dozoru wskutek okoliczności czasu wojennego, będą stosowane najsurowsze kary aż do oddania pod sąd wojenny.

× Zgon s. p. hr. Tomasza Potockiego. W prasie warszawskiej hr. Potocki proszule fałszywą wiadomość prasę rosyjską o śmierci brata swego, s. p. Tomasza, która pisała, że rozstrzelano go, gdy się opierał rekwiizycy, zarządzanej przez Niemców. Hr. Tomasz Potocki na samym początku wojny wstąpił do wojska jako ochotnik i był zapisany w randze ofiцera; został zabity podczas potyczki swego szwadronu z niemiecką niechlota d. 7 (16) października, niedługo po nastąpieniu Błonie, w szeregach w trakcie walki pod Warszawą.

× Manja pamiętek. Mieszkańcy Warszawy ogarnal istny szal. Od kilku dni z uporem manjątków poszukują przedmiotów niemieckich, t.j. nabożów, odłanków szrapneli, pikielhań i t. p. które mają być cenną pamiątką.

W niedziele i poniedziałek na placach bitew w lasach przelotnych tłumy ciekawych chłodziły, z oczyma utkwionymi w ziemi, żerujące chwiecie. Nieszczęśliwi manjacy zbierali nie tylko kawałki żelaza, kulki i wyszarżelone naboje, lecz podnosili z ziemi nawet porzucone płaszczy.

Słabość te wyższiki wali okoliczność, sprzedaje drobniarzy i głupstewka no względnie wysokiej cenie. Podobno wytworzyli się już nawet specjalisci, zajmujący się wyrobem „manieków wojennych”.

Niejednego jednak spotkał zawód: przy wjeździe do Warszawy wojsko konfiskowało naboje lub znalezione „maniatki”.

× Z kolei Warszawa — Wiedeńskiej. Na całym ostepie Warszawa — Skierwięcine wre gorączkowa praca ocalenia naprawy obu torów, mostów, zwrócić sfinansowani t. p.

Otwarcie komunikacji na tym ostepie spodziewane jest z dnia na dzień. Niebawem potem ma nastąpić również otwarcie komunikacji z Łowiczem.

Otrzymało wiadomość, że budynki stacyjne w Grodzisku, Żyrardowie i Skierwięcine zostały zamknięte i spalone. Odbudowanie tych zabudowań wymaga dłuższego czasu.

× (AP). „Warszawski Dziennik” zaczął ponownie wychodzić po dwutygodniowej przerwie.

× Powrót władz. Powrócił do Warszawy kurator i kancelaria zarządu warszawskiego okręgu naukowego.

× Odszkodowanie straci. Osoby, które skutkiem działań wojennych poniosły straty materialne, pragną zabezpieczyć sobie prawo starania się o odszkodowanie, jakie ewentualnie wypłacane będą poszkodowanym.

Wielu jednak z powodu zainteresowanych nie wie, jakie kroki poczynić mają w tej sprawie. Celem dokładnego poinformowania w sprawie odszkodowania Centralny Komitet Obywatelski w Warszawie daje następujące wyjaśnienia:

Centralny Komitet Obywatelski robi starania o utworzenie w jaknajbliższym czasie specjalnych Komisji rządowych, które mają określać wynagrodzenia. Proszymy są też starania, aby odszkodowania stosowane były w jak najszerszym zakresie i aby do pomocy Komisjom rządowym były powołane specjalnie, Komisje przygotowawcze, złożone z ekspertów delegowanych przez Komitety Obywatelskie. Nim jednak Komisje mogą działać, osoby poszkodowane mogą już teraz w obecności władz i dwulicj szwadrow, albo w razie odmowy władz tylko przy 2 świadkach sporządzić protokół z opisem stanu zniszczenia danej własności. Po sporządzeniu protokołu właściciel może niezwłocznie przystąpić do naprawienia uszkodzeń, gdyż dane stwierdzone przez protokół będą wystarczające dla oszacowania wynagrodzenia przez odpowiedzialne Komisje.

W tym sposób na razie jest jedynie wskazaniem sporządzenia takiego protokołu o zniszczeniu bez żadnego tallowania wysokości szkód. Protokół taki każdy poszkodowany musi zatrzymać przy sobie, celem dostarczenia do Komisji szacunkowej we właściwym czasie. Ludność nie piśmiennej w spo-

rzuczeniu protokołów winny na miejscu donosić Komitetu Obywatelskiemu.

Z Galicji.

8 We Lwowie. W Nr. 5 „Lwowa w. słowa” z d. 2 (15) października czytamy: „We Lwowie w ciągu dni ostatnich kursują pogłoski, niepokojące ludność. Pogłoski te, rozwozszelbane przez osoby, posiadające źe zamiaty, strażnicy nastroi niespokojny. Wiemy z najpewniejszych źródeł, iż wszelkie opowiadania o tem, iż Lwów znajduje się w sytuacji niebezpiecznej, pochławione są wszelkiej podstawy, pogłoska zaś o zdążającym jakoby korpusie niemieckim, który omija Czerniówce, jest wprost śmieszna.

W tem wszystkim znać robote kilku osób, zainteresowanych w stwarzaniu niespokojnego nastroju, co, jak wiadomo, nie trudno osiągnąć we Lwowie, znajdującym się na terenie dalekich tyłów armji.

Administracja miejscowa zarządziła śródki, w celu wykrycia tych czynnych osobistości, które trudnią się rozpowszechnianiem fałszywych pogłosek i chcą również oprzeć swój dobrobyt finansowy na irwożliwym stanie ludności spokojnej i sprzedać jej ukryte produkty, zaspokajające najkoczniejsze potrzeby po cenach wygórowanych.

Pozostaje więc przypomnieć spokojnym mieszkańcom o tym energicznym śródki, który zarządziła administracja w Kolumbji. Po zarządzeniu tem, jak wiadomo, wszelkie niepokojące pogłoski ustaly.

8 „Na posterunku”. Pod tym tytułem lwowski „Dziennik Polski” wymienia szereg nazwisk ludzi, którzy w

chwili przelotu dziejowego wytrwali na posterunku i dobrze się zasłużyli ministrowi i jego mieszkancom. A wiec archidziaki Bilewski i Tendorowicz, dalej wiecprzewodni miasta Rutowski, Staffl i Scheibler, z których pierwszy z powodu nieczeki przyjechał zermana na zastąpienie. Dalej radni Bol, Lewicki, Weselak, ks. Sydejski i Steslawicz, którzy nie pomni na bezpoczestwo własnie przez jeli ciężki obowiazek w kraju. Pomoce najubozniejszemu miastu oddali wielkie uslugi dyr. tramwaja Tuzicki, dyr. wodociągu Aleksandrowicz, dyr. magistratu Ostrowski, dyr. adw. Kwaczyński. Pożostali na stanowisku wiceprzewodni sasu apelacyjnego. Przysłuzili ze znaczną częścią personelu w wydziale krajowym Sowyński, który tożaz agencjami tej insygnity kieruje, w Banku krajowym dyr. Milewski, i Polakicki, kierujący obecnie pomocni odywatelskiej zaslugili się Lwowski w obecnych czasach Art. Golecki, hr. Skarbeck, prof. Grabski.

Z Rosji.

* * * Prosimy nie mówić po niemiecku”. Petrogradzi i rozżalanie miasta pololei, by w wszystkich zakładach handlowo-przemysłowych niezwłocznie rozlepione na widocznym miejscu plakaty: „Prosimy nie mówić po niemiecku”.

WOJNA.

Chłopi galicyjscy w Kanadzie.

(AP). „Prikarpatskaja Rus” otrzymała wiadomość z Kanady o mieszkających tam w celach zarobkowych chłopach galicyjskich. W całej Kanadzie galicjanie ujawniali wielką radość z powodu uwolnienia kraju z pod przemozy austriackiej. Zajęcie Lwowa wywołało śród emigrantów niebywały zachwy. Galicjanie, poddani austriacy, którzy powinni byli stawić się do armji austriackiej, nie czynili tego, lecz przeciwnie wstąpili jako ochotnicy do wojska angielskiego.

W całej Kanadzie odbywały się zgromadzenia, na których uchwalaiono na rezolucje, nawołujące do wstapienia do szeregów armji angielskiej, co znajduje gorące przychylnie echo w emigrantach galicyjskich.

Studenci poddani rosyjscy w Belgji. Według słów przybyłego do Warszawy studenta uniwersytetu w Liege, Niemcy po zajęciu Liege aresztowali około 700 poddanych rosyjskich studentów i wysłali do Niemiec do Munschenim. Reszta studentów zdążyła uciec.

Za ulgi dla polaków.

(AP). Z Bordeaux telegrafują: Komitet francusko-polski przysłał ministrowi spraw wewnetrznych telegram z prośbą, aby zakomunikował rządowi francuskiemu wyraz radości i podziękowania za rozejście i nadanie ulg, udzielonych przez rząd francuski ludności Alzacji i Lotaryngji. Wypowiedziano przytem przekonanie o ostatecznym zwycięstwie francuzów.

Uratowanie dzieł sztuki drukarskiej na wystawie lipskiej.

(AP). Posel hiszpański w Berlinie zakomunikował rządowi rosyjskiemu, że komitet wystawowy sztuki drukarskiej w Lipsku poczynił zarządzenia celem spakowania i przechowania eksponatów rosyjskich, francuskich i belgijskich, które w ten sposób nie podlegają niebezpieczeństwu.

Z Niemiec.

W Kopenhadze mówią, że pomiędzy gen. Hindenburgiem a ces. Wilhelmem nastąpiło ostre starcie, którego świądkami byli komendanci korpusów, generalowie sztabu i osobisty adiutant cesarza pułkow. Sztrumm. Stary general, zyrtyrowano do ostateczności sprzecznymi rozkazami cesarza Wilhelma, wyjechał do głównej kwatery. Przybył on tam w nocy na czwartek i kazał rozbudzić ces. Wilhelma, oświadczywszy, że nad ranem jedzie z powrotem. Zwolania została narada, na której Hindenburg pozwolił sobie na ostrą krytykę działalności cesarza.

Niemcy o końcu wojny.

Prasa berlińska usilnie zajmuje się rozważaniem kwestji, kiedy może nastąpić chwila pertraktacji pokojowych i jaki wypadek wojenny może dać im początek. Jak wiadomo, cesarz Wilhelm powtórzył słowa Napoleona, oświadczywszy w rozkazie do gwardji: „Warszawa — to pokój”.

Hr. von Rewentlow w „Berl. Zeit.” pisze, że znając Rosję niepodobna przypuszczać, aby przyjął jakiegokolwiek warunki pokoju, dopóki czuć się na silach do wystawienia choćby jednego żołnierza w polu. „Rosję — mówi on — mało jest rozbić, trzeba ją jeszcze zwyciężyć”.

O innych przeciwnikach Niemiec mówi von Morat w „Berl. Tagblatt”, oświadczyając, że koniecznością dnia będzie zaproponowanie Francji „wspaniałego” pokoju z „suffrage universel” dla Alzacji i Lotaryngji, lecz z prowadzeniem dalej wojny z Angliją. „Anglja — jest największym na-

szym wrogiem. Dla jednego z nas niema miejsca na ziemi”.

W Saksonji.

(AP). Z Dreżna komunikują, że rząd saski zrzekł się zamiaru zwolnienia sessji nadzwyczajnej sejmu z obawy przed poważnymi zatargami partyjnymi.

Intrygi niemieckie w Persji.

„Nowoje Wromia” pisze, że rosyjski oddział karany w rejonie Urmijskim skonałostawili używanie przez kurdów kul wybuchowych pochodzenia niemieckiego.

Bulgaria i Serbia.

Jak donoszą z Niszu, Rosja znów zaproponowała Pałcowi, aby Serbia stanęła się uzyskała porozumienie z Bulgaria, uczyniwszy jej ustępliwa terytorjalnie. Rosja radzi Serbji nie żądać wzamian czynnej pomocy Bulgaria, a tylko zagwarantować sobie prawo przewozu amunicji i ładunków zbożowych przez terytorjum bulgarskie.

Zapewniają, że rząd bulgarski w razie podobnego wystąpienia Serbji postawił zażądać ustąpienia całej Macedonji.

Ze strony Serbji również daje się zauważyć skłonność do zgody z Bulgaria. Posel serbski w Petrogradzie Spałakowicz nawet w prasie postawił konkretną propozycję. Żąda on mianowicie, aby Bulgaria wystawiła na pomoc Serbji 200 tys. żołnierzy przeciwko Austrii, a potem żądała wynagrodzenia terytorjalnego. W każdym razie kwestja ta obecnie nie wyszła ze studjum teoretycznych rozważań w prasie.

W Bulgarij.

(AP). Bulgarska gazeta urzędowa „Narodni Prawa”, organ partji Radostawna, pisze: „Dzięki polityce obecnego rządu bulgarskiego nieufności do Rosji, podtrzymywana w bulgarach wahaniai dwóch poprzednich gabinetów, zaczyna się nietylko zmniejszać, ale nawet ustępować miejsca zrozumeniu licznym wspólnym Rosji i Bulgarij interesów, których zabezpieczenie możliwe jest tylko przy istnieniu stosunków przyjaznych.

NA FRONCIE SERBSKO-AUSTRIACKIM.

(AP). W wyniku celnego ognia artylerji w zatoce Kotorskiej wysadzony został w powietrze forte Wrnacze. Działająca w Hercegowinie armja zajęła w dn. 13 (26) bm. Kobyle Gławe i inne ważne pozycje oraz zabrała dział, karabiny maszynowe i konie.

(AP). Z Cetynj telegrafują dn. 13 (26) b. m.: Ostrzeliwano z dział fortów austriackich w Cattaro trwa z powodzeniem. Wszystkie kopuły i kolumny zostały zniszczone. Wczoraj pociski trafiaty w składy prochu i bomb i spowodowały straszny wybuch.

Na froncie hercegowińskim czarnogórcy posuwają się naprzód w kierunku Gacka.

W ciągu dwóch ostatnich dni, aeroplany austriackie, przelatując nad Antivari rzuciły dziesięć bomb, lecz bez wyniku.

Z Antivari donoszą, że 12 (25) bm. nad ranem pod przykryciem okrętów wojennych zjednoczonej angielsko-francuskiej eskadry nastąpiło wyładowanie 10-tys. oddziału piechoty indyjskiej na pomoc czarnogórcom.

GRECJA OKUPUJE EPIR.

(AP). Agencja Reuters dowiedziatła się, że rząd grecki zawiadomił państwa o zamiarze Niemiec ponownego okupowania Epiru. Okupacja ta ma jednak być tylko czasowa. Grecja nie zamierza okupować Walony, uważając ją za wykraczającą poza stery wpływów greckich.

Urzędowy głos angielski.

(AP). Urzędowo angielska „Westminster Gazette”, rozważając sytuację na teatrze wojny, pisze: „Musimy uzbudzić się w cierpliwość. Przykład uporczywej wytrwałości pod tym względem dają nam rosjanie”. Zwracając uwagę na niepewnienie planu niemieckiego zwyciężenia najpóźniej Francji, potem zaś rzuca się na Rosję, gazeta pisze: „Wojska rosyjskie znajdując się dopiero w pierwszym stadium mobilizacji, liczą ich będzie się niestaunnie zwiększała, a siła napora wzrastając”. Uważając, iż na froncie zachodnim stosunkowo powolna mobilizacja była słabą stroną sprzymierzeńców w początku wojny, gazeta oświadcza, iż Anglij i francuzi mają obecnie duże zapasy doskonałego materjalu bojowego. Rządy krajów sprzymierzonych mogą się zwracać do swoich narodów z nawoływaniem do cierpliwego oczekiwania przebiegu wydarzeń i wytrwałej decyzji tożczenia nadej wzię w wierą w ostateczny rezultat.

W Belgji.

Według informacji z Berlina general-gubernator Belgji będzie mianowany na miejsce feldmarszałka von der Goltza książę szlezwig-holsztyński Ernest, który spóbitw stworzył tam niezależne organy zarządu. W Berlinie uważają, że von Goltz działał zbyt surowo.

We Francji.

(AP). We Francji sekwestrowano jeszcze 18 firm handlowych niemieckich i austriackich. Przypuszczają, że w jednym tylko departamencie Sekwany uległ sekwestrowi majątek, należący nie mniej, niż do 200,000 handlowców i 100,000 osób prywatnych.

(AP). Z Bordeaux donoszą, że rada ministrów upoważniła ministra finansów do podpisania dekretu o placeniu za akcje przedsiębiorstw handlowych oraz zwrotu wkładów z rachunków bieżących w bankach. Dekret ten przygotowuje całkowity powrót do normalnego porządku prawnego.

Do „Russk. Wied.” telegrafują z Belgji, że Niemcy zajmują się bardzo źle.

Ludność bardzo cierpi, lecz nie mniej źle się mają okupujące kraj armje niemieckie. Korrespondent angielski widział żołnierzy niemieckich z dziećmi belgijskimi na rękach. „My sami, mówili żołnierze niemieccy, mamy dzieci male w domu”.

„Frankfurter Zeitung” donosi, chociaż w zamaskowanej formie, że silne oddziały francuskie znów podeszły prawie do Mithuzy, zajmując część górnej Alzacji i przejścia w górach. Wojska niemieckie, które podsunęły się niżej na południe ku Belfortowi, musiady cofnąć się pod naciskiem artylerji francuskiej. Część Alzacji, zajęta przez francuzów, dobrze została przez nich ufortyfikowana.

NA FRONCIE ZACHODNIM.

(AP). Według pism amsterdamskich, w niedziele ubieglą do Gandawy przybyło 10,000 austriaków. W miesie pozostało tylko niewielu Niemców.

(AP). Komunikat urzędowy z dn. 14 (27) b. m.: Na teatrze działań wojennych nie zaszło nic poważnego. Posunęliśmy się nieco naprzód w rejonie na południu Duxmuiden.

Sojusz turecko-perski.

(AP). „Frankfurter Zeitung” otrzymała wiadomość z Konstantynopola o zawartej umowie związkuwej między Turcją a Persją.

W Egipcie.

(AP). W rozmowie z publicysta włoskim egipskim przez ministrów zaprzeczyl pogłoskom o rzekomych zaburzaniach w Egipcie. Ludność wyraża oddanie obecnemu postępowaniu rządu egipskiego, idącemu ręką w rękę z angielskimi władzami wojskowymi.

W dn. 14 (27) bm. wielką liczbę Niemców i anstrjaków wysłano w głąb kraju w charakterze jeńców wojennych.

Stanowisko Portugalji.

W Berlinie z godziny na godzinę oczekują wypowiedzenia wojny Niemcom przez Portugalję. Poddani portugalscy z popiechem opuszczęją Niemcy. Przypuszczają, że wypowiedzenie wojny będzie umotywowane wtargnięciem wojsk niemieckich do kolonji afrykańskich Portugalji.

Na Dalekim Wschodzie.

Z Tokio do „Russk. Słowa” telegrafują, że wielu posłów udalo się do japońskiej armji czynnej, aby być obecnymi dn. 29 października przy szturnie twierdzy, gdyż dzień 31 października jest dnim urodzin mikada i armja i flota przagną w tym dniu wziąć twierdze i złożyć ją u stóp cesarza.

(AP). Chiny zaprotestowały przeciw rozbrojeniu przed japończyków torpedowca niemieckiego, który wpadł na skałę w pasie neutralnym w Szanduniu. Japończycy wywiesili na nim swą banderę.

W 13 miastach japońskich przygotowano są pomieszczenia dla jeńców z Cindao.

Parlament chiński.

(AP). Dyktem prezydenta chińskiego zatwierdzone zostały nowe postanowienia o parlamencie i ordynacja wyborcza, wprowadzająca wysoki cenaz wyborczy. Ogólna liczba posłów 275. Wybory odbywają się pod kontrolą administracji.

KLESKI ARMJI AUSTRIACKO-NIEMIECKIEJ.

PETROGRAD. (AP). 15 (28) bm. Urzędownie. Ze sztabu Naczelnego Wodza:

W trwającej cztery dni bitwie na południe od Pilicy w lasach na linii: Białogóra — Głowaczów — Policzna — Janowiec wojskom niemiecko-austriackim zadano poważną porażkę. Pomiędzy Pilicą a Głowaczowem bohaterkami wysilkami naszymi wojsk w dn. 13 (26) bm. ostatecznie został zlamany opór dwudziestego i rezerwowego gwardyjskiego korpusów niemieckich.

Ostatnie telegramy.

Przyjane w nocy 15 (28) bież. mies.

W trwającej cztery dni bitwie na południe od Pilicy w lasach na linii: Białogóra — Głowaczów — Policzna — Janowiec wojskom niemiecko-austriackim zadano poważną porażkę. Pomiędzy Pilicą a Głowaczowem bohaterkami wysilkami naszymi wojsk w dn. 13 (26) bm. ostatecznie został zlamany opór dwudziestego i rezerwowego gwardyjskiego korpusów niemieckich.

W centrum, po najuporczywszych bitwach, udalo się nam umocnić na skrajni lasu w rejonie wsi: Adamowa, Sewerynowa i Marjanowa.

Na lewym skrzydle szturmem zdobyliśmy obwarowaną pozycję pod Policzną i otoczyliśmy oddział austriacki pod Bierdziszem.

W nocy na 14 (27) bm. korpusy nieprzyjacielskie były w pełnym odwrocie ku linii: Jedlińsk — Radom — Iłża. Wzięliśmy jeńców i dział. Na lewym brzegu Pilicy na froncie Jeźców — Nowe Miasto trwają zaciekłe walki.

W Galicji walki toczą się na całym froncie. Nad Sanem znów wzięto do niewoli 10 oficerów i 500 szeregowców. Na południu od Przemysła w niektórych okolicach wojska nasze posunęły się naprzód.

W Prusach Wschodnich nieprzyjaciel mocno bombarduje nasze pozycje i prowadzi w rejonie Bakalarzewa wytrwałe ataki, które wszędzie zostały przez nas odparte.

Powódzenie, osiągnięte na południu od Pilicy, którego następstwem był odwrot nieprzyjaciela na wielkim froncie, ma ogromne znaczenie. DZIAŁA NIEMIECKIE.

Warszawa. (AP). 15 (28) b. m. Przywieziono 12 dział i 3 karabiny maszynowe odebrane Niemcom. NA MÖRZU.

London. (AP). 15 (28) bm. Statek handlowy „Manchester” (5,363 tona) wpadł na mine na północnym wybrzeżu Irlandji i poszedł na dno. Kapitan i 13 osób załogi zginęło a 30 zdołalo się uratować. Władze morskie przestrzegają przed plywaniem na wodach północnej Irlandji, gdyż na wodach tych znajdują się mine niemieckie.

W AFRYCIE POLUDNIOWEJ. Londyn. (AP). 15 (28) b. m. Biuro prasowe donosi, że general-gubernator Afryki południowej zawiadomił ministerjum kolonji, że pewna liczba obywateli północnego okręgu republiki Orańskiej dostawczy się pod zły wpływ odmawia-

uznania aurytetu rządu i przygotowanie się do powstania. Generalowie Devet i Beyer opowalili Heilbron. Rząd postanowił powziąć stanowcze zarządzenia i przedsięwziął niezbędne kroki. Ogromna większość ludności kolonii południowo-afrykańskich pozostaje lojalną i odnosi się wrogo do idei powstania. Niewątpliwie ta część ludności pomoże rządowi do przywrócenia porządku.

PRASA O PROPOZYCJI ROSJI.

Rzym. (AP). 15 (28) bm. Propozycja Najjaśniejszego Pana i odpowiedź na nią prezydenta ministra Salandry, udzielona postowi rosyjskiemu w Rzymie wywołaly bardzo ożywione komentarze w prasie i społeczeństwie.

Prasa oficjalna, reprezentowana przez „Giornale de Italia” oświadcza, że propozycja rosyjska zrobiona została świadomie w celu zmuszenia Włoch do pogwałcenia swej neutralności. Gazeta uznaje w tem wdzięczny akt przyjaciela Rosji, lecz podziela punkt zapatrywania rządu, uważając za niemożliwe przyjęcie propozycji, chociaż Salandra nie dał jeszcze odpowiedzi ostatecznej. Inna część prasy wyraża uznanie wspaniałomyślnej propozycji Monarchy rosyjskiej i oświadcza, że propozycja ta jest dowodem przyznania Włochom praw do austriackiej części Trentu.

„Corriere della Sera” pisze, że propozycja rosyjska wywrze wielki wpływ na stosunki pomiędzy Rosją i Włochami. „Idea nazionale” pisze, że chociaż forma propozycji rosyjskiej nie stanowi sama przez się przeszkody, jednakże wiedza jurysdykcji każda dać odpowiedź odmowną. Włochy przyjąwszy irredytowstwo potwierdziły swą opiekę nad Włochami, będącymi w poddaństwie innych krajów i zajęłyby w stosunku do Austrii stanowisko mogące pociągnąć za sobą bardzo poważne następstwa. „Messagero” odpowiadając prasie oficjalnej, oświadcza, że Włochy nie mogą być wzięciem dla jeńców rosyjskich, z pogodą odrzuca ten sposób komentowania szczerze propozycji Rosji. Gazeta sądzi, że rosjanom nie trudno byłoby potwierdzić swe sympatie do Włoch zrzekając się stawiania jakiegokolwiek zobowiązań, co do irredytowstwa, których Rosja zamierza zwrócić Włochom. „Secolo” drukuje ostry artykuł przeciwko Salandrze za formę odpowiedzi.

Koła polityczne i parlamentarne zachwycają się propozycją Rosji i żądają, jeżeli się ona nie utoczywistni tylko z przyczyn formalnych, przyznając równocześnie, że Rosji nie potrzebne są gwarancje włoskie, gdyż uwolnieni włosi nie powróca na teatr operacji wojennych przeciwko Rosji.

NOWE MARKI POCTOWE.

Petrograd. (AP). Opracowano projekty nowych marek pocztowych. Na markach od 1 — 7 kop. wyobrażenie będzie emblematem Rosji, na markach od 7 do 70 kop. — różne sposoby przewozu poczt. Na markach 1 rb., 2 rb., 3 rb. i 5 rubli wyobrażony będzie widok Kremia, Pałacu Zimowego, Domu Romanowych i monasteru Ignacowskiego.

PODWYŻSZENIE TARYFY KOLEJOWEJ.

Petrograd. Ministerjum skarbu przystępuje do rewizji taryfy kolejowej. Istnieje projekt podniesienia tej taryfy w ten sposób, aby suma podwyżki równała się sumie opłaty od przewozu ładunków.

ROZMAITOSCI.

* Sprzeczności życiowe. „Gaulois” maluje drobną amodologiczną scenę, nie pozabawioną jednak pewnego znaczenia. W restauracji jednego z miasteczek, znajdujących się w rejonie działań wojennych, zasiadło przy stoliku dwóch francuzów. Jeden — w cywilnym ubraniu. Drugi — w polowym uniformie podpułkownika. Ten pan — w cywilu — to był premier Ludwik Barthou, apostoł prawa o trzyletniej służbie wojskowej, którego pracy i staraniom Francja wiele ze swej obecnej sprawności bojowej zawdzięcza. A drugi — wojskowy!.. To Józef Caillaux, również był premier, lecz zażarty przeciwnik Barthou, dusza kongresu radykalnego w Pau, autor prawa o dwuletniej służbie wojskowej i gorliwy wyznawca demilitaryzacji Francji.

Życie robi ludziom iscie osobliwe figle.

SIANO, OWIES i inne zbożowe produkty wagonami i na pudy POLECA: Bimro J. E. GOLDBERG Wilno, Konna 4, telef. 4-82. 47467 Biuro przyjmuje również dostawę dla wojska. ELEGANCKI LOKAL z 5-ciu pokoi, (może być do stajni i wozów.) do wynajęcia, w d. hr. Ty-szkiewiczów Nadbrzeźna № 6. 47444 Otrzymano transport solonego masła, sprzedaż hurtownia i detaliczna. Przyjmują się obstarunkki na kapuscie. „SIELCE” sklep wiejskich produktów, Wilno, ul. Preobrażenka № 4. 47444 OZGŁOSZENIA DROBNE. Nauka i wychowanie. Potrzebny od listopada do listopada ekonom kawaler, trzeźwy, do niedużego majątku. Przy zgłoszeniu się załączyc kopje świadectw. Adres: gub. Kowieńska, Nowo-Aleksandrowsk, skrzynka pocztowa № 18. 47447 Inteligentna młoda pa-nienka, posiadająca dobrze język polski i rosyjski, z patentem rządowego zakładu, poszukuje lekcyj. Wiadomość w „Kurjerze Litewskim”. Potrzebny rządecia do ma-jątku ziemskiego z kauceją lub bez. Wiadomość w „Kurjerze Litewskim”. 47445 Mieszkania. Mieszkanie do wynajęcia z 7 i 5 pokojach, — wjeście od ulicy. Wielka Poku-lawka № 11a. 47140 Mieszkanie do wynajęcia z 4 pokojami, — wjeście od ulicy. Wielka Poku-lawka № 10 m. 17. 47045 Pokój do wynajęcia od zaraz przy inteligentnej polskiej rodzinie. Wierzytnym, ul. Zamieniska d. № 22 m. 11, (wejście od ul. Sosnowej), tamże przyjmuj uczni starszych klas na mieszkanie. 47